

resa

Nr 1/2007

Ladda mobilen med X-Trafiks tidtabeller

Överkörd
av bussen.

Daniel hade tur.

- Resttips
- Nyheter
- Korsord

Mobila tjänster är framtiden

X-Trafik lanserar nu möjligheten att ladda ned tidtabeller till mobiltelefonen. Det är den första av en rad mobila tjänster som kommer under det närmaste året.

Ett modernt reseföretag som X-Trafik följer naturligtvis med i utvecklingen av nya tekniska lösningar. En del av dessa gör att vi kan spara pengar, andra att vi kan utöka servicen och tillgängligheten. För om kollektivtrafiken ska kunna vara ett alternativ till andra färdsätt, måste vi kunna erbjuda enkla och flexibla sätt att resa.

Att alltid ha tillgång till tidtabellen i sin mobiltelefon är ett utmärkt exempel på hur vi gör det enklare att använda bussarna och X-Tågen i sin vardag.

Har du sett andra bra exempel på lösningar som underlättar resandet – hör gärna av dig till oss på X-Trafik och berätta. Vi är alltid öppna för bra idéer.

Alla resor på ett kort

Om du reser mycket och ofta har vi kortet för dig. Med ett Årskort hos X-Trafik har du ordnat dina resor ett helt år framåt. Du väljer själv hur många och vilka zoner du vill resa i.

Årskortet har tappa-bortgaranti och är inte personligt.

resa

resa utges av X-Trafik. Tidningen distribueras till samtliga hushåll i Gävleborgs län.
 Ansvarig utgivare: Lars Björling.
 Produktion: Kilometer Reklambyrå.
 Omslagsfoto: Malin Lindgren.
 Upplaga: 145.000 ex.
 För ej beställt material ansvaras ej. All eventuell vinstskatt i tävlingar betalas av vinnaren.

Roligare Buskort

- Stadsbuskort
- Årskort
- Seniorkort

Butiker

SMYCKA
GÄVLE

Gallerian Nian Gävle

10% på hela sortimentet (gäller ej Classic)

IVAR ERICSSON
BLOMSTERHANDEL

S. Kungsgatan 16

10% rabatt på hela sortimentet. (Gäller ej blomstercheckar och förmedling till annan ort)

BIKBOK

Gallerian Nian Gävle
Valbo Köpcentrum

10% rabatt på hela sortimentet, vid köp för minst 300 kr (Gäller vid ord priser)

DjurMagazinet

Nygatan 33, Gävle
Valbo Köpcentrum

10% på sortimentet.
Erbjudandet gäller ord priser och kan ej kombineras med andra erbjudanden. (Gäller ej hund- kattmat, kattsand)

MAKE UP STORE

Gallerian Nian Gävle

- Gratis klubbkort, som ger 10% produkt-rabatt i butiken.
- Boka Make Up kurser för 2 betala för 1. Kursen gäller 3 timmar och ger 20% produkt-rabatt vid kurstillfället.

N. Centralgatan 4, Gävle
www.studioq.se

- 10% rabatt på nagelförlängning (gäller ej påfyllnad).
- 10% rabatt på vaxningsbehandling.
- 20% produkt-rabatt på hela sortimentet.

Restauranger och caféer

RESTAURANGEN
Scandic

CH Gävle • Nygatan 45

10% rabatt på matnotan i nya restaurangen på CH

Valbo Köpcentrum

5% på hela sortimentet. (Gäller ej smörgåstårter)

N. Kungsgatan 11, Gävle

5% på hela sortimentet. (Gäller ej smörgåstårter)

CAPPUCCINO

Gallerian Nian Gävle

10% på rabatt på hela sortimentet.

COFFEEHOUSE by GEORGE

Stortorget

10% på sortimentet när du handlar för minst 25 kr

STADSBUSSARNA I GÄVLE

En del av **XTRAFIK**

Se aktuella erbjudanden på www.x-trafik.se

NYHET!

Ladda ned tidtabellen i mobilen

Nu kan du ladda ned alla X-Trafiks tidtabeller i din mobiltelefon. Det är enkelt, det är bekvämt och du behöver sedan aldrig fundera över när nästa buss eller tåg går. Åtminstone så länge du har din mobil med dig.

– Vi tror jättemycket på det här, säger Andreas Eriksson, som arbetar med projektet inom X-Trafik. Tre andra län har infört det här systemet före oss och deras erfarenheter är mycket goda. Jönköpings län har varit igång i ett år och de ser hur användandet stadigt ökar.

– Vårt mål är att ha 7.500 användare inom ett år, säger Andreas. Det är en ganska hög målsättning men vi tror att det går. Jag tror att många kommer att upptäcka möjligheterna med information via mobiltelefonen i och med detta. Vi kommer att få se fler tjänster som rör kollektivtrafiken inom det närmaste året.

Vad krävs av min mobil för att det ska fungera?

– Du behöver en mobiltelefon som stöder Java och WAP, förklarar Andreas. 90 procent av alla telefoner som säljs idag klarar det. Ute hos användarna är siffran 70 procent. Enkelt kan man säga att om mobiltelefonen har färgskärm fungerar det troligen. Har den svartvit skärm fungerar det troligen inte.

Hur gör man för att ladda hem en tabell?

– Skicka ett X via SMS till 0730-125 250. Då får du inom några minuter ett SMS med en länk. Klicka på den länken i mobilen så kommer du till en sida där du kan välja vilka tidtabeller du vill ladda ned. När du valt tabell, skickas den till din mobil, där du lagrar den. Du kan sedan när som helst gå in i tidtabellen och kolla olika avgångstider.

Vad kostar det?

– Det kostar cirka 40 öre att ladda hem en tabell plus din ordinarie SMS-avgift. Därefter är det gratis att titta på tidtabellen hur många gånger som helst i mobilen.

Finns det andra sätt att få tabellen till mobilen?

– Du kan be en kompis att skicka sin tabell till dig. Det kostar några ören för den som skickar, X-Trafik betalar resten av kostnaden. Du kan även gå in via vår hemsida www.x-trafik.se och ladda ned tidtabellen till mobilen därifrån.

Hur ser tidtabellen ut i telefonen?

– Fönstret är ju lite mindre, men all information finns med. Du får scrolla i sidled och höjdlid. Alla tider som redan passerats är markerade med grått. Det gör det enkelt att se när nästa buss eller tåg avgår. Telefonen kommer också ihåg var i tabellen du senast tittade, så du slipper scrolla varje gång.

Finns det fler fördelar?

– Det är framför allt enkelt. De flesta har ju alltid mobiltelefonen med sig. Eftersom tidtabellen ligger lagrad i telefonen är du inte beroende av att ha täckning från någon sändare eller pengar på ditt kontantkort. Tjänsten fungerar ändå.

1

Sms:a X till 0730-125 250. Inom några minuter får du ett SMS med en länk.

2

Klicka på länken tabeller. Hämta den tabell du vill ha.

3

Navigera till den riktning på resan du vill ha, samt till rätt grupp av veckodagar. Tryck på "Välj".

4

Scrolla i sidled och höjdlid för att se de olika buss-avgångarna för varje station.

Limbusation Expedition:

Mot universums centrum och tillbaka

En kontinent på andra sidan jordklotet. En sputnik på himlavalvet i slutet av 1950-talet. Rökfigurer över Frankrike och en munk som brändes på bål år 1600. Det finns ett antal händelser och platser som präglat Hans Limbus liv och konstnärsskap. Att möta honom är att ge sig ut på en resa i ett oändligt universum av tankar och tillstånd.

– Jag har alltid varit fascinerad av att resa. Redan dagen efter min 16-årsdag mönstrade jag på ett fartyg i Göteborg som tog mig till Sydamerika. Ett föredrag av Hans Ostelius några år tidigare hade väckt ett brinnande intresse för sydamerikanska indianer hos mig, berättar Hans. Precis nu, mer än 40 år senare har jag återvänt och håller på och bygger en ateljé i Brasilien där jag ska grunda The Centre of the Universe. Där, vid Rio Grande de Norte, har jag funnit en by där jag planerar att bo under halva året.

Hans Limbus är kanske mer känd under namnet Tjörneryd. Men Limbus tog han redan 1992 och i Brasilien skulle ett namn som till och med många svenskar har svårt att ut-

tala, vara helt omöjligt. Begreppet Limbus har följt Hans sedan början av 1980-talet och har kommit att bli synonymt med de installationer och expeditioner som han arbetat med.

– Status Limbus dök bara upp i mitt huvud en dag. Jag vet inte varifrån det kom, men tog reda på vad det betydde och därefter var saken klar. Status Limbus är tillståndet mellan två olika tillstånd, gränsöverskridandet. Vid samma tidpunkt såg jag även tecken av rök på himlen i Frankrike och då föddes idén om att arbeta med rökskulpturer.

Att följa Hans Limbus genom hans olika expeditioner öppnar bokstavligen dörrar till nya världar. Vägar korsas, tankar spinner vidare på andra tankar och en lätt svindlande känsla infinner sig då och då. Men det finns trots allt en tråd som går rakt igenom hans berättelser.

– Giordano Bruno. Han var den förste som hävdade att universum var oändligt och att det fanns en mångfald av världar. För det blev han så småningom bränd på bål. Han utmanade den etablerade världsbilden och fick betala med sitt liv.

– Universum är oändligt. När jag placerar ut min spacestick och utropar den lilla brasili-

anska byn Barra do Cunhaú till Centre of the Universe, kan det mycket väl vara sant. Universums mitt kan lika gärna ligga där som någonstans i Hälsingland, menar Hans.

Limbus har rest kors och tvärs över världen med sina expeditioner och installationer. Han har medverkat på festivaler av olika slag. Under 20 års tid samarbetade han med konstflygaren Pierre Holländer och utförde rökskulpturer – himmelskonst. Pierre Holländer omkom tragiskt vid en vanlig flyguppvisning förett par år sedan, så den delen av konstutövandet har Hans Limbus lagt ner.

– Däremot har jag lovat borgmästaren i Giordano Brunos födelsestad Nola i Italien att fortsätta mitt

arbete med Bruno ända till den 17 februari 2034. Då är jag 90 år och en dag gammal. Jag har en ateljé som jag kan disponera i Italien, sedan har jag en i Gävle och ska bygga en utanför Örnsköldsvik. Men halva året ska jag bo i Brasilien.

I Gävle håller han precis på att flytta ur sin nuvarande ateljé. Längs väggarna står ett antal spacesticks som väntar på att placeras ut på olika platser i världen.

– Alla de här har stått på Jungfruberget i Dalarna och ingår i min Limbusation Expedition. Där mutade jag in ett område på 24,92 hektar 1992 och definierade 76 olika platser där jag fick utslag med slagruta. På dessa platser grävde jag också ned totalt 2500 kvadratmeter textilier och i 26 av hålen placerades tonband med inspelningar från åren 1962-1976, berättar Hans Limbus.

– Ur varje hål samlade jag in två stenar

Vem är Hans Limbus?

Hans Limbus hette tidigare Tjörneryd i efternamn. Han har bland annat samarbetat med Sven Delblanc och blev kanske mest känd för den breda allmänheten när han svepte in på Sergels Torg med sina installationer i slutet av 1980-talet. Vid Gävles 550-års jubileum framförde hans orkester Motor verket Gustaf III:s Reinkarnation, bland annat med fyra Viggenplan och 80 personer på scenen.

Namn: Hans Limbus
Ålder: 62 år
Familj: Sambon Anne, dottern Lii,
barnbarnen Tofte och Noel,
svärsonen Mats, guddottern
Alejandra i Brasilien
Yrke: Konstnär
Kör: Volvo V50, -05
Åker: X-Tåget mellan Hudiksvall
och Gävle

där den ena är kvar på Jungfruberget och den andra har sedan fått göra en resa över jorden, malts till stenhöj eller grävt ned på en helig plats. Min tanke är att de båda tvillingstenarna kommunicerar med varandra. Några stenar är i ständig rörelse ombord på flygplan, båtar eller som flaskpost. Tonbanden har jag grävt upp igen och komprimerat till en enda ton eller radiosignal som skickats ut i det gränslösa universum. Textilierna har bränts vid olika aktioner och de sista spreds över Tibern i Rom den 17 februari år 2000, på 400-årsdagen av Giordano Brunos död.

Det är lätt att fascineras av Limbus obrutna energi och målinriktning i allt han företar sig, även om en och annan betraktare genom åren också förstås har ifrågasatt meningen med alla hans projekt. Kanske kommer tiden att arbeta för Limbus tankar, i ett oändligt universellt perspektiv är ju 400 år mellan Bruno och Limbus bara ett gruskorn i rymden.

Självklart finns också en annan sida av människan Hans Limbus, en mer jordnära sida som är lika närvarande som den utsvävande konstnärliga.

– Jag bor ju i Hudiksvall numera, har träffat en ny kvinna i mitt liv som jag kan dela mina resor med. Flera gånger i veckan tar jag X-Tåget ned till Gävle och då har jag alltid med mig en termos kaffe och två limpsmörgåsar. Det är så skönt att sätta sig på tåget och låta tankarna flöda. Strax efter Lindefallet tar jag min första kopp kaffe och macka. Jag har verkligen bara positiva erfarenheter av X-Tåget och personalen ombord är fantastiskt trevlig, säger Limbus. Eller är det kanske Hans som säger det?

Hallå där, Kjell Norén! Hur är skicket på bussarna egentligen?

– Än har jag inte sett några skräckexempel. Men det är klart att det finns en del slitage.

Kjell Norén är projekthanterad av X-Trafik och andra länstrafikbolag för att kontrollera skick och säkerhet på bussarna.

– Jag utgår från det avtal som finns mellan X-Trafik och bussföretagen när jag besiktar varje buss. Det kan handla om utrustning och i vilket skick fordonen ska befinna sig. I avtalet står till exempel att bussarna ska vara "hela och rena". Det innebär att jag rapporterar klotter, trasiga stolar, smuts och annat som jag hittar.

– Jag har redan klarat av första omgången i Hälsingland och mina synpunkter ska vara åtgärdade där nu. Snart gör jag en uppföljning och då ska det förhoppningsvis vara bättre.

Trots att Kjell kommer med påpekanden till bussföretagen, känner han att de är positiva till det han gör.

– Ja visst, det handlar ju om att höja kvaliteten på arbetet de utför. Det är ju inte konstigt att det blir slitage på bussarna, inte minst inom stadstrafiken utnyttjas de hårt. Med tiden är det lätt att man börjar tumma lite på underhållet, därför vill man från X-Trafik göra den här uppföljningen.

Och Kjell Norén vet nog vad han pratar om när det gäller bus-sar. Efter 43 år i bussbranschen, varav flera som verkstadschef i Gävle, finns det knappast någon aspekt på busskötsel som han inte känner till.

Grattis!
SM-GULD

X-Trafiks trafikupplysning tog för tredje gången i rad hem segern i SM i kundservice i klassen "Resor och Transport".

En enig jury hade följande motivering till X-Trafiks seger:

- Detta företag har en otroligt vänlig, glad och kunnig personal som engagerar sig och enkelt ger den information man söker".

Utnämning och prisutdelning gick av stapeln i Stockholm.

"Det är oerhört glädjande och stimulerande med en sådan lagframgång och så duktiga medarbetare" säger en glad Lars Björling, marknadschef på X-Trafik.

De har koll när det blir

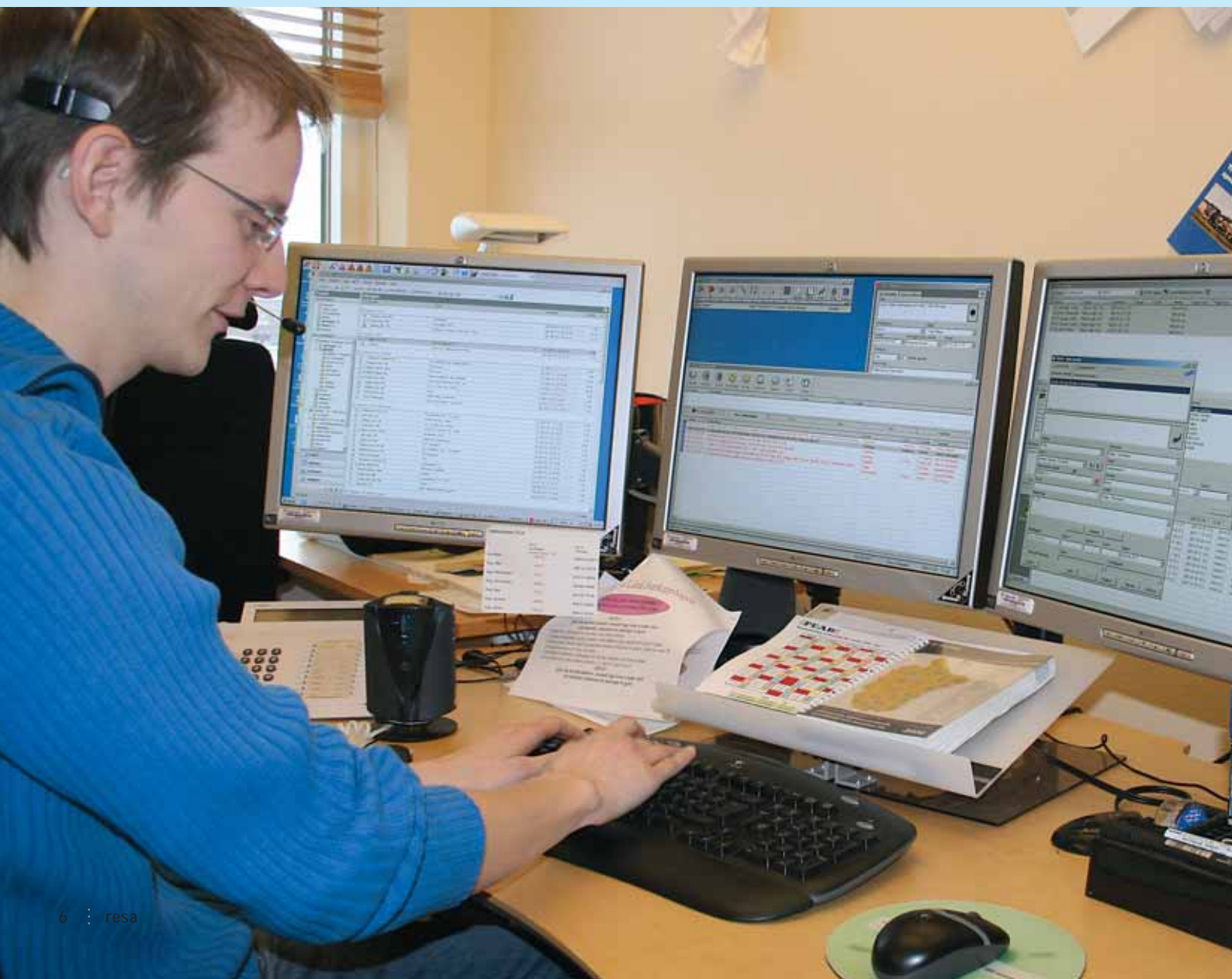

Susanne Johansson är ansvarig för Trafikinformationscentralen.

Dygnet runt, året runt är Trafikinformationscentralen vid Vägverket i Härnösand bemannad. Där samlar man in 1000-tals tips och observationer för att sammanställa det till användbar information för dig och mig.

– Vår trafikinformation används av väldigt många berättar Susanne Johansson, ansvarig för Trafikinformationscentralen TIC. Den finns på vår och andras hemsidor, på Text-TV, på Talsvar, som WAP-tjänst och den används av radiostationer och tidningar varje dag. Informationen kommer till oss från en mängd olika håll. Vi ser till att kvalitetssäkra den och sammanställa olika källor innan vi förmedlar informationen vidare.

Marcus Brengesjö tar emot rapporter från hela Region Mitt. Informationen sprids sedan vidare till en mängd olika mottagare.

Lennart Helsing konstaterar att radion ofta är en bra kanal för att nå ut med information.

från allmänheten när något stort inträffar. – Det är därför vi försöker sprida informationen via andra kanaler för att minska på trycket här hos oss, säger Marcus. Han har precis fått in en rapport från SOS om en trafikolycka på väg 67 söder om Gävle. Ännu är informationen knapp, så när Radio Gävleborg ringer en stund senare för att få veta vad som hänt får Marcus konstatera att han inte fått veta något mer från poliserna som troligen är på plats och arbetar. Inte oväntat stämmer den slitna klyschan "ha förmåga

att hålla många bollar i luften" väl in på vad som krävs av en trafikledare.

– Det är lite roligt att se hur stor respekt vissa fortfarande har för myndigheter, säger Marcus. Det händer då och då att de ringer hit och frågar om vi tycker att de ska göra en viss resa eller stanna hemma. Om vi då tycker att de kanske bör ta det försiktigt eller stanna hemma, hör vi hur lättade de blir när någon annan tar beslutet åt dem.

Uppgifterna som samlas hos TIC används inte enbart för den dagsaktuella informationen om trafikläget.

– Vägverket utreder varje år ett stort antal trafikolyckor för att se om det finns orsaker som kan påverkas så att framtida olyckor förhindras, berättar Lennart. Genom att vi sparar all information om väder och vind kan vi se om det var orsak till olyckan eller kanske en försvårande omständighet. Många gånger hör man till exempel att olyckan orsakades av halka. Halkan kan ha bidragit, men orsaken kan vara en helt annan.

Alla årstider har sina typiska problem.

uppgifter. Vaghållarna rapporterar regelbundet läget inom sitt område. Dessutom finns ett hundratal vaghållningskameror och ännu fler mätpunkter som rapporterar in temperatur, vind och nederbörd till TIC.

– SOS och alla "blåljus" är andra viktiga källor för oss. Vi litar oftare på deras information än om enstaka trafikanter ringer in och talar om att det är halt. Om flera rapporterar samma sak ökar förstas trovärdigheten, säger Susanne.

– Det vi vill försöka åstadkomma är att sprida informationen så brett som möjligt till allmänheten, säger Lennart. Radion är ofta ett effektivt redskap att nå ut och många har säkert hört trafikredaktionen i Stockholm gå in och bryta sändningen för ett viktigt trafikmeddelande. De uppgifterna kommer ofta från oss eller från våra kollegor på de andra TIC:arna.

Region Mitt sträcker sig från Gävleborg och Dalarna i söder upp till Jämtland och Västernorrland i norr. Det motsvarar en tredjedel av Sveriges yta med 2 000 mil statliga vägar och över 2 800 broar. I området finns bland annat Höga Kustenbron som är känslig för starka vindar.

– Vi har satt en gräns på 25 meter per sekund för att hålla bron öppen. Blåser det mer, så stängs bron. Men redan från 10 meter per sekund tänds varningsskyltar som rekommenderar vindkänsliga fordon att ta andra vägar. Allt styrs härifrån TIC.

När Resa är på besök bemannas TIC av trafikledaren Marcus Brengesjö. Han håller på att lära upp Ronny Nilsson som ska börja arbeta som trafikledare. Normalt arbetar en person i TIC, med stöd under dagtid från Vägverkets kundtjänst. Vid kris-situationer utökas bemanningen, men det är nästintill omöjligt att hantera alla frågor

Bra källor för aktuell trafikinformation:

- www.vv.se/lagetpavagarna
- P4 Radio Gävleborg sänder trafikinformation i anslutning till nyheterna.
- SVT Text-TV sid 430-439
- Text TV på TV3, TV5 och TV8
- WAP vv.se
- Bilradio eller GPS-navigatör med TMC. Systemet bryter för trafikinformation oavsett vilken radiokanal eller CD du lyssnar på. Navigatören uppdateras med information om vägarbeten eller olyckor.

kaos på vägen

Det är lätt att tänka på snöoväder och halka när det gäller orsaker till trafikproblem. Men orsakerna är betydligt fler än så.

– Alla årstider har sina typiska problem, egentligen är det bara en period strax innan den första halkan som är lite lugnare hos oss, menar Susanne.

– Sommartid är det framför allt alla vägarbeten som skapar hinder i trafiken, säger Lennart Helsing, informationschef på Vägverkets Region Mitt. Även om de flesta är planerade lång tid i förväg, händer det att det dyker upp arbeten som vi inte är förvarnade om.

TIC använder sina egna vaghållare och alla vägverkets entreprenörer för att samla in

Johan vill ligga först i spåret

Johan Viksten – lägg gärna namnet på minnet. 18-åringen från Hudiksvall, går på skidgymnasiet i Sollefteå, är med i juniorlandslaget och har målet klart för framtiden.

– Jag vill bli en av de skidåkare som blir ihågkommen, en som tog många medaljer under flera år, säger Johan.

Det är en mycket mogen och målmedveten ung skidåkare som tar emot Resa i huset som Hudiksvalls IF hyrt under Junior-SM på skidor i Häverödal i Roslagen. I köket förbereds lunchen och runt om i rummen ligger skidkläder i olika högar. Om några timmar ska han åka sprinttävlingen i skate. Det är hans första skatesprintlopp hittills under säsongen och Johan är minst sagt osäker på formen.

– Jag har haft en ganska jobbig försäsong med flera långa sjukdomsperioder. Dessutom kom ju snön så sent i år, så det har känts lite tungt.

För en utomstående kan hela tanken med att satsa på en så krävande idrott som längdskidåkning kännas tung.

– Visst är det slitsamt många gånger, särskilt när det är fem plusgrader och regn, men tjusningen är att ta reda på hur stark man kan bli. Och så känslan när man bara "köttrar på" allt vad man kan i spåret!

Johan ser faktiskt ut som han njuter av att pressa sin kropp till det yttersta. Men han är medveten om att vägen till den absoluta toppen är både lång och tuff.

– Det händer redan nu att jag har lite ångest inför vissa träningspass som jag vet kommer att bli tuffa. Det tar minst tre år att bli riktigt

genomtränad när man kör för fullt. Samtidigt är risken för skador och sjukdomar stor när man ligger på den träningsdosen. De bästa tränar mellan 20 och 25 timmar i veckan, mer klarar inte kroppen, återhämtningen är jätteviktig, man blir riktigt trött.

– Fast en gammal sanning är att skidåkare – det blir man på sommaren, säger Johan med ett leende. Det är då man lägger grunden.

Precis som Per Elofsson brukar Johan köra en del myrträning, men han förnekar att Per är en förebild. Han har ingen speciell skidåkare som han ser upp till. Och det har funnits andra sporter som också har lockat.

– Fotboll ligger mig varmt om hjärtat. Jag höll på ganska länge, ända till förra sommaren. Lagsporter är kul, jag gillar stämningen i laget. Jag har spelat ishockey och tennis också.

Johan reser förstås en hel del under skidsäsongen. Han pendlar också mellan skolan i Sollefteå och hemmet i Hudiksvall. Men han är inte särskilt förtjust i att resa.

– Nej, jag tycker att det är slöseri med tid.

Jag försöker koppla bort skidåkning i alla fall när jag reser. Jag vill inte bli insnöad och bara tänka på skidor hela tiden. Men jag skulle vilja åka till USA någon gång.

Längdskidåkning är inte någon av de mer välbetalda sporterna. Det är knappast där

för man väljer sporten. Johan har den här säsongen i alla fall fria skidor från tillverkaren. En hälsokostbutik i Hudiksvall, Hälsokraft, sponsrar också med en del prylar.

– Om man är med i världscupen och vinner tävlingar kan det bli en del prispeng-

ar och även från sponsorer förstås. Men för mig handlar det än så länge om att testa hur bra jag kan bli och vad min kropp klarar av.

– Jag kommer nog alltid att hålla på med idrott i någon form. Antingen som tränare eller ledare. Eller så blir jag lärare eller ingenjör. Jag vill jobba i alla fall att vilja arbeta med människor på något sätt.

Nåja, Johan hinner säkert fundera några varv kring sina framtida yrkesval. Just nu är hans fokus helt inställt på skidåkning. Och på att bli en av de där få som vi kommer att minnas i framtiden.

Tjusningen är att ta reda på hur stark man kan bli.

Namn: Johan Viksten

Ålder: 18 år

Familj: Pappa Bengt, mamma Karin, systrarna Sara 16 år och Maria 20 år

Bor: Hudiksvall

Gör: Åker skidor för Hudiksvalls IF och i juniorlandslaget

Kör: Lånar föräldrarnas Volvo 850, -92, ibland

Åker: X-Tåget till Sundsvall och vidare med buss till Sollefteå

Tågvärderna är informatör och problemlösare

Termometern visar -13°C och klockan 05.20 när Ann-Kristin Norling öppnar dörrarna till X-Tåget på spår 5 vid Gävle Central. Ann-Kristin är tågvärd på tåget som ska gå upp till Sundsvall om några minuter. Början på resan blir betydligt lugnare än avslutningen.

Det är en handfull morgontidiga resenärer som kliver på och Ann-Kristin klarar snabbt av biljetthanteringen. Alla ombord är vana resenärer och ingen har några särskilda frågor eller funderingar. Ann-Kristin ser ändå till att kolla upp om det är någon som ska vidare med anslutande tåg eller buss.

– Det är två stycken som ska vidare med Mittlinjen i Sundsvall och en som ska till Umeå. Det är en av mina viktigare arbetsuppgifter, att se till att övergångarna fungerar och lösa problem som kan uppstå. Vi har precis fått nya handdatorer där vi kan hitta all slags information som vi behöver, de är jättebra!

– Att ta betalt kunde jag sen tidigare, skratrar Ann-Kristin. Jag har jobbat en massa år på Posten. Hon har arbetat i knappt två år

på X-Tåget och tåg i Bergslagen. Den 1 december fick hon en fast tjänst på Tågkompaniet och trivs mycket bra med sin nya karriär.

– Det är fritt, jag bestämmer över mig själv och jag träffar väldigt många trevliga människor. Jag gick faktiskt utbildningen till tågvärd för flera år sedan, men så blev jag erbjuden ett arbete på Securitas och tog det. När de sedan flyttade sin redovisning från Gävle ville jag prova det här istället.

Ann-Kristin arbetar efter ett 14-veckors schema. Så här tidigt börjar hon bara en gång på det schemat. I snitt har hon ett par nätter i veckan som hon sover på annan ort för att ta tåget därifrån.

– Det går riktigt bra att sova borta. Då är jag ju på plats vid tåget, när jag är hemma måste jag åka från Hedesunda, så i morse blev de tidig uppstigning. Lokföraren Maud Karlsson har nu tagit oss upp till Söderhamn och tåget börjar fyllas. En man installerar sig raskt på sätet snett bakom oss, tar av sig skorna och lägger väskan under huvudet. När vi saktar in för ett tågmöte några minuter senare ser han ut att sova

gott. Genom tågets framruta lyser månen som har en bit kvar till att bli full, träden är iskallt frostiga och vi konstaterar att en hel del träd har knäckts i den senaste tidens oväder.

Strax innan Hudiksvall börjar problemen. Maud har förvarnat om att det är något fel längre fram längs spåret.

– Det är troligen ett spårledningsfel och det kommer att försena oss ganska ordentligt, suckar hon. Maud och Ann-Kristin diskutera

hur de ska informera resenärerna ombord och enas om att vänta tills de tagit ombord resenärerna i Hudiksvall. På den stationen har Ann-Kristin ett litet specialuppdrag. Hon måste gå ut på perrongen och fälla bommarna som hindrar folk från att

korsa spåren när vi åker vidare.

– Ett spårledningsfel innebär att alla signaler visar stopp. Jag måste därför ringa upp trafikledningen vid varje stoppsignal och begära särskilt tillstånd att få passera. Dessutom får vi bara köra 40 km/h, så det här kommer att ta tid, säger Maud. När Maud

Det är fritt,
jag bestämmer över
mig själv och jag
träffar många
trevliga människor.

Linje 13, en laddad tur

Brynäsare och Linköpingsfans strömmar till från stans alla hörn och de letar sig mot buss 13. Vid busshållplatsen står det en hel hög med människor, stora och små, tillsammans med vänner och bekanta. Alla vet vad som väntar och man kan nästan ta på den förväntansfulla stämningen.

Text och foto: Katarina Raumer

informerat resenärerna om läget via högtalarna kommer en av de som ska vidare med Mittlinjen direkt fram till Ann-Kristin och frågar vad som nu kommer att hända.

– Vi kommer att bli rejält försenade till Sundsvall, jag jobbar på hur vi ska lösa din och de andras resor, säger hon diplomatiskt. Men det visar sig att Ann-Kristin har en plan. Efter tio minuter i förarhytten med Maud kommer hon ut i vagnen och meddelar att det kommer att stå en taxi redo i Sundsvall för att köra fyra personer till Östersund. De som ska vidare till Härnösand får ta en lite senare buss än planerat. För mannen som skulle upp till Umeå och hålla en föreläsning, väntar en specialare.

– Vi har bokat en taxi som ska köra ikapp hans ordinarie buss och se till att han kommer ombord på en plats där bussen gör ett uppehåll. Det blir jättebra.

Så när vi Sundsvall, några minuter efter den tid då tåget egentligen ska gå tillbaka ner mot Gävle igen. Ann-Kristin löste problemen för sina resenärer på smidigast möjliga sätt. Frågan är hur det gick för henne och Maud. De skulle ha fått morgonkaffe av kollegorna på Mittlinjen, men det fick de nog tyvärr klara sig utan den här morgonen på grund av spårledningsfelet.

När en buss kommer in trycks klungan av folk ihop och man hör tjo och tjim från ett gäng av tonårsgrabbar. De har laddat upp på alla sätt. Det skrattas och pratas, hejarsor och rabblas gång på gång och killarna lyckas med sina stämmningsfulla ljud rycka med sig några tjejer i kön. Dagen till ära har killarna tagit på sina matchtröjor och halsdukar.

En efter en ramlar människorna in på bussen, det är så många att man får stå längs hela mittgången och åt vilket håll man än kollar möter man ett nytt glatt ansikte.

Andreas och Fredrik tog tåget till Gävle för att se Brynäs - Linköping. De åkte tillsammans med ett hundratal andra Linköpingsfans och tog sedan linje 13 för att se matchen.

– Känner ni er inte hotade av alla Brynäsfans på bussen?

– Haha. Nej nej, inte alls. Tvärtom faktiskt, det är en härlig stämning bland alla på bussen. Man blir glad och peppad!

Maria brukar vanligtvis inte gå på matcher men någon gång måste man ju, säger hon och skrattar. Under kvällen hittade hon en vän, Anders. Han går däremot ofta på matcherna och tar gärna bussen till Läkerol Arena. Det är smidigt och trevligt, så varför inte, menar han.

På väg ner mot stan med linje 13 har de roligt och det är inte tyst en sekund. Maria och Anders pratar högt och skrattar åt allt, de lyckas verkligen få stämningen på topp. Skämten flyger fram och tillbaka och människorna omkring dem börjar snart skratta med dem.

– Det är en underbar stämning här! säger Maria.

Andreas och Fredrik, Linköping.

Maria och Anders, Hofors och Ockelbo.

En chansning som gick snett

Daniel Falk, 21 år i Sandviken har haft tur. En krossad fot, ett avslitit ledband och muskelskador i båda benen. Men det kunde ha varit betydligt värre. Allt bara för att Daniel chansade när han skulle med bussen. – Jag hade gett upp först. Men så såg jag en tjej som sprang mot bussen och då tänkte jag att jag också borde hinna fram, säger Daniel med ett snett leende.

Det var luciamorgonen den 13 december. Daniel Falk hade sovit hos sin före detta flickvän i Storvik. Nu skulle han ta bussen in till Gävle för att skriva teoriprovet för körkort. – Jag såg bussen på långt håll men trodde inte att jag skulle hinna utan tänkte ta nästa. Så ångrade jag mig och sprang allt jag kunde för att hinna med. Precis när jag är jämsides och ska banka på bussens fönster, svänger den ut från hållplatsen. Jag faller framåt och hamnar under bussen, sedan kör den över båda mina ben med bakhjulen.

Först känner Daniel ingenting. Men ganska snart kommer smärtorna och han förstår att han är allvarligt skadad. Bussen har stannat en liten bit framför honom och busschauffören är den förste som kommer ut. – Som tur var fanns två tjejer från hälsocentralen också på bussen så de kunde ge mig smärtstillande redan innan ambulansen hann fram. Bussens hjul körde över Daniels ben strax under knäna och över fötterna. Den högra foten fick tre stora frakturer och ett

ledband i knät slets av. Vänstra benet klarade sig med muskelskador och kraftiga märken efter bussens däck. När vi träffar Daniel ett par månader efter olyckan är foten fortfarande svullen och full av sårskorpor, men han är inte gipsad.

– Läkarna har sagt att det var större risker med att operera och ville inte heller att jag skulle vara gipsad.

– Jag har förstått att jag hade tur, bussen hade kunnat köra över mig precis var som helst på kroppen. Och jag vet att det var mitt eget fel att olyckan hände, säger Daniel. Chauffören ringde mig på sjukhuset för att höra hur det var. Han ringde också på nyårsafton för att önska gott nytt år.

För Daniel väntar nu en lång period med rehabilitering. Han kan inte stödja på foten ännu, båtbensskadan läker långsamt. Det gör ont om han råkar sätta ned foten.

– Men jag är inte rädd för att åka buss i alla fall.

Och det lär han få fortsätta att göra åtminstone ett tag till, eftersom han missade teoriprovet den där luciamorgonen.

Jag har förstått att jag hade tur.

Därför stannar inte busschauffören

Många undrar säkert varför busschauffören inte stannar och öppnar dörrarna när någon kommer springande fram emot buss-hållplatsen. Förklaringen är oftast att chauffören inte ens ser att någon kommer.

Backspegeln på höger sida är inställd för att visa bussens långsida. Synfältet är ganska smalt. Dessutom är chauffören oftast helt koncentrerad på vad som händer framför och till vänster om bussen när han eller hon svänger ut i trafiken. Ett gott råd är alltså att undvika att chanssa som Daniel. Det kan gå riktigt illa, särskilt när det är halt.

Artiklarna kommer från Gävle Dagblad

Barometern tar temperaturen på trafiken

X-Trafik arbetar ständigt för att förbättra servicen och kvaliteten på de resor som utförs inom kollektivtrafiken i vårt län. Till sin hjälp tar de bland annat Kollektivtrafikbarometern som undersöker vad både resenärer och andra tycker. Resultaten redovisas i slutet av varje år och ger en bild av vilka områden som fungerar bra och var det finns brister.

Varje månad ringer ett undersökningsföretag upp ett antal personer i varje län och ställer frågor. Svaren sammanställs för hela riket och för varje län.

– Barometern är ett viktigt redskap för oss, säger X-Trafiks marknadschef Lars Björling. Genom att mäta regelbundet och under flera år kan vi se tendenser och vad våra kunder uppskattar och förväntar sig av oss.

– I de senaste resultaten från 2006 finns det tre områden där vi får särskilt höga betyg:

- Det är lätt att få information om trafiken och köpa biljetter
- Resan går snabbt
- Informationen är bra vid planerade förändringar

– Lite sämre betyg får vi för vårt sätt att hantera informationen vid oväntade störningar. Där arbetar vi nu på att ta fram hjälpmedel som kan skicka ut information till våra resenärer när trafiken är försenad eller inställd.

– Ett annat område där vi fått synpunkter från resenärerna är fordonens skick. Våra kunder har rätt att förvänta sig att bussar och tåg är rena och i gott skick. Därför har vi nu också anställt en särskild kontrollant som går igenom alla våra fordon, noterar brister och ser till att dessa åtgärdas, berättar Lars Björling.

Sjukresor och färdtjänst får toppbetyg

Om det finns vissa brister i betygen för den vanliga kollektivtrafiken, visar barometern för sjukresor och färdtjänst närmast osannolikt bra resultat.

Av 1700 intervjuade kunder i Gävleborgs län är hela 96 procent nöjda eller mycket nöjda med både resan och beställningen. 95 procent av de tillfrågade upplever dessutom att de alltid kommer i tid med sin resa.

– Resultaten är förstås glädjande, kvaliteten på hur tjänsterna fungerar är mycket hög, säger Inger Engvers, chef för sjukresor och färdtjänst på X-Trafik.

Tuff vinter för resenärer och bussar

I höst och i vinter har trafiken i och runt Gävle varit ovanligt utsatt för haverier av olika slag. Tack och lov har inga personskador uppstått. Men det är svårt att med kort varsel ersätta en buss som går sönder. Och det är frustrerande att veta att det står människor och väntar på bussar som inte kommer.

– Ja, suckar Peter Åsblom, trafikchef på Swebus i Gävle som kör för X-Trafik. Det har varit många olika incidenter de senaste månaderna. Det började sista oktober vid det stora snöovädret. Då åkte en plogbil in i sidan på en av våra bussar och krossade alla fönsterrutor.

Dagen efter åkte en buss i Järbo rakt ut på en åker och en buss i Ockelbo fick ett träd genom framrutan.

– På mindre än ett dygn var tre bussar borta ur trafiken. Vi försöker förstås låna in reservbussar från andra distrikt, men det kan ta lite tid att göra dem i ordning för trafik hos oss.

– Sedan hade vi ju bussen som skenade över Rådhusstorget i Gävle och kraschade. Där fattade jag beslut i samråd med huvudskyddsombudet att ta de andra tre bussarna av samma modell ur trafik medan utredningarna pågick. Det gjorde att vi hade

fyra bussar borta i mer än en månad. Bussar av samma typ rullade visserligen i andra städer, men eftersom vi hade tagit våra ur

På mindre än ett dygn var tre bussar borta ur trafiken

drift på grund av säkerhetsskäl, kunde vi ju inte börja köra dem igen innan Polisens och Volvos utredningar var klara. Det hade inte sett bra ut, menar Peter.

– I slutet av januari frontalkrockade en buss med en timmerbil och en annan buss blev påkörd i rondellen vid K-Rauta. Man kan lugnt säga att vi har haft lite otur i vinter. Det här gör ju också att bussar med mindre fel får vänta längre på sin tid i verkstaden. Kapaciteten räcker inte till för att hinna med när flera större olyckor inträffar under en kort tid.

– Normalt sett blir det alltid en del skador på bussarna under vintermånaderna. Snövallar och halka gör att bussarna lätt törnar i och slår sönder karossdetaljer. Men så här stora och många skador ser vi haft i vinter är ovanligt, säger Peter Åsblom.

Tidtabellen i brevlådan – bara om du begär det

I juni sker enligt planerna en av de större förändringarna inom kollektivtrafiken i vårt län på många år. X-Trafik har beslutat att inte längre distribuera sina tidtabeller hem till alla hushåll. Tidtabellerna kommer i fortsättningen att kunna hämtas på ett antal ställen och finns förstas som tidigare ombord på tågen och bussarna. Den som vill ha tidtabellen hemskickad kommer dock att kunna få det även i fortsättningen.

– Vi är medvetna om att vissa av våra resenärer kan uppleva det här som en försämring, säger X-Trafiks marknadschef Lars Björling. Vi har ändå fattat det här beslutet eftersom vi både lanserar nya sätt att få läsa tidtabellerna och många redan idag får sin information på helt andra sätt än via den tryckta tidtabellen.

Distributionen av tidtabellerna till alla länets 140.000 hushåll kostar cirka 400.000 kronor per år. Förändringen gör också att tryckupplagan blir mindre och något billigare.

– Vi kommer inte att kunna spara in hela beloppet de första åren. Vi får andra kostnader för att distribuera via andra kanaler istället. Dessutom kommer utskicken till dem som önskar att få tidtabellen hemskickad förstås att kosta en del.

– Men de senaste åren har Internet och vår hemsida blivit en av våra viktigaste informationskanaler, säger Lars Björling. Vi kan se att majoriteten av besökarna på hemsidan går direkt till tidtabellerna. På bussarna finns dessutom ficktidtabeller och vi har reseplaneraren på hemsidan. Nu kan man även ladda ned sin tidtabell i mobiltelefo-

nen och har på så sätt alltid informationen med sig. Vi strävar ju också hela tiden efter att göra tidtabellerna enklare, så att man ska kunna lära sig "sina" tider eller kunna räkna ut när nästa buss avgår.

– Via tidningen Resa kan vi berätta om förändringar och nyheter på ett annat sätt än tidigare när vi var mer beroende av att använda tidtabellen som kanal.

– Nu arbetar vi med att hitta rätt platser där man ska kunna hämta sin tidtabell och hur det ska gå till när man beställer hemskickning. Vi återkommer självklart med information kring detta.

Lokaltrafiken ställer hårdare miljökrav på sig själv

Svenska Lokaltrafikföreningen är branschorganisation för alla landets länstrafikbolag. I ett miljöprogram som presenterades i mitten av februari ställer organisationen nu upp nya och hårdare miljökrav för sina medlemmar. Tanken är att länstrafikbolagen, som till exempel X-Trafik, ska kunna använda miljökraven vid kommande upphandlingar.

Minskade utsläpp av växthusgaser, men även minskade utsläpp av kväveoxider och partiklar från dieselmotorer finns med i miljöprogrammet.

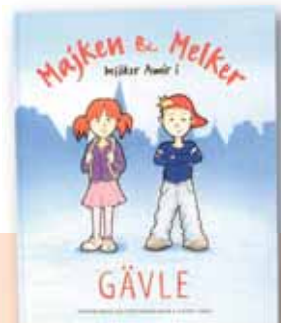
Samarbete med Unga Företagare

X-Trafik kommer de närmaste åren att engagera sig i organisationen UF, Ung Företagsamhet. UF arbetar för att inspirera unga människor att starta egna företag och har ett väl utvecklat samarbete med gymnasieskolorna i länet.

– Vi ser stora möjligheter i att kunna fungera som mentorer för ett antal ungdomar och kanske intressera dem för att utveckla tjänster inom trafikområdet, säger Lars Björling, marknadschef på X-Trafik.

– Det första engagemanget blir vår medverkan på UF-mässan "Av Egen Kraft" i mars. Det blir ett bra tillfälle att knyta kontakter.

Rätt lösning nr 4/06

Grattis alla vinnare av boken Majken & Melker

Iza Olofsson, Söderfors
 Cecilia Magnusson, Söderala
 Elsa Berg, Gävle
 Ida Sixtensson, Gävle
 Bozenna Meczynski, Gävle

Hampus Andersson, Gävle
 Ingrid Karlsson, Gävle
 Gull-Maj Nilsson, Norrsundet
 Gunilla Jonsson, Gävle
 Christine Eriksson, Storvik

	REEVES I RULLAR		SAMLAD	↓	IN-OLJADE	↓	DE ÄR STOPP PÅ VÄGEN	HÅLLER LÅDA							
	NON-STOP						TRE I ALASKA	NORTH DAKOTA							
	DET ANGER KONTO-STATUS		OOMS	STICKER UT PÅ FOT											
	TILLTAL			VIN FRÅN SPANIEN	KAPARE			SÄG-VÄRLD	KALLAS KÄND ANI-STON?						
	DUN-DRAR FRAM?														
DE ANSÄGS BRINGA TUR		TARZAN-REP					SLÅR MÅNGA I RÖ								
↓	BLÅSER MÅN I	GIFT-PINNE	IBLAND FÖRE TID-PUNKT	↓	SIMU-LERA	↓	UTE-PLÅTS SVOR-DOM	FÖLJER 3 I NÅT	IVÄG I SÖDER	STOPPA I FICKAN		KANSKE	SCHY-MAN-PARTI	OM KISSE FÅR SÄGA SITT	
FÄRD-BEVIS								NATRIUM LIGGER BAKOM NOTISER			KON-CEN-TRERA-DE	LADOGA			
MAKA-LÖS			TRE ANKOR									↓	TOR OCH ODEN HÅLL		
SPECI-ELLA					SÖVA					BUMSI	GE FIN TITEL		HYLSA FÖR-LÅTEL-SEN		
		← MITT I MANEN		KOL-FÅGLAR →										UTAN TILL-SATSER	
		→												EN HERN-GREN STRÖM	
		TA MARK													KADA-VER
		STRECK													KOPP-DRYCK
															NEJ I SOHO
KNIPA															
LI I FILMER										DRAR STRECK			JAGAR BOVAR		
→	MER ÄN NÅGOT ANNAT	CURIE												GOJA, MEN INGEN ÄRA	AMERICA ONLINE
															↓
→	BELGISK ORT PÅ A													MAGERT	
→	AV-BÖJDE	SÄLL-SYNT												FALLEN-HET	

Vinn Värdekort!

Skicka korsordet senast **30 april** 2007 till: X-Trafik, Box 125, 826 23 Söderhamn. Endast postade lösningar gäller! Märk kuvertet "Korsord". 1:a pris är ett Värdekort på X-Trafik laddat med 500 kr. 2:a-5:e pris är Värdekort laddade med 400 – 100 kr. Vinnarna meddelas per brev och publiceras i nästa nummer av RESA. Eventuell vinstskatt betalas av vinnaren.

Vinnare i korsordet nr 4-06.

1:a pris Värdekort 500 kr: Deisy Andersson, Bollnäs. **2:a pris** Värdekort 400 kr: Lisbeth Högfors, Årsunda. **3:e pris** Värdekort 300 kr: Irma Öqvist, Ockelbo. **4:e pris** Värdekort 200 kr: Gunilla Larsson, Söderhamn. **5:e pris** Värdekort 100 kr: Per-Erik Modd, Bollnäs. Grattis och trevliga resor!

Namn:

Adress:

sms:a X

till 0730-125 250

och ladda ned tidtabellen direkt i mobilen!

Då kan du alltid ta reda på när
våra bussar och X-Tåg går,
oavsett var du befinner dig.

Tjänsten kräver att du har en
mobiltelefon som är uppkopplad
på Internet och som kan köra JAVA.

Nedladdningen kostar cirka
40 öre plus sms-avgiften. På vår
hemsida finns information om hur
tjänsten fungerar.

XTRAFIK